

GAZETA KRAKOWSKA

Dziennik Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej

Kraków • Nowy Sącz • Tarnów ■ czwartek 19. II. 1981 r. ■ Nr 37 (10130) ■ Rok XXXIII ■ Cena 1 zł ■ Wyd. A,

Wiadomość, którą przyjęliśmy z ulgą

Podpisanie porozumienia ze studentami

Zakończenie strajku studentów w Łodzi • Apel do ośrodków akademickich w kraju o przerwanie akcji solidarnościowych

ŁÓDŹ (PAP). W auli gmachu filologii Uniwersytetu Łódzkiego podpisane zostało 18 bm. porozumienie między Komisją Międzyresortową z ministrem nauki, szkolnictwa wyższego i techniki — Januszem Górskim, a reprezentującą strajkujących studentów Międzyuczelnianą Komisją Porozumiewawczą.

postulaty w tym zakresie sformułowano w protokole rozbieżności, uznając wspólnie, iż nie stanowią one przeszkody w podpisaniu porozumienia.

Z udziałem W. Jaruzelskiego

Narada poświęcona problematyce handlu zagranicznego i bilansu płatniczego państwa

WARSZAWA (PAP). Jak informuje rzecznik prasowy rządu — 18 lutego br. odbyła się pod przewodnictwem prezesa Rady Ministrów, generała armii Wojciecha Jaruzelskiego narada poświęcona problematyce handlu zagranicznego i bilansu płatniczego państwa.

przy czym charakteryzuje ją cały kompleks niezwykle złożonych problemów. Stąd wielka waga aktywizacji eksportu i zwiększenia tej drogi wpływów dewizowych. Warunkują one import surowców i materiałów do produkcji przemysłowej, w tym dla przemysłu rolno-spożywczego, jak również import artykułów rynkowych, zwłaszcza żywnościowych.

Posiedzenie Biura Politycznego KC PZPR

WARSZAWA (PAP). Biuro Polityczne KC PZPR na posiedzeniu w dniu 18 bm. zapoznawo się z informacją o przebiegu i wynikach rozmów i sekretarza KC Stanisława Kani w Czechosłowacji z sekretarzem generalnym KPCz, prezydentem CSRS Gustavem Husakiem oraz w Niemciecej Republice Demokratycznej z sekretarzem generalnym NSPJ, przewodniczącym Rady Państwa NRD — Erichem Honeckerem.

Czechosłowacji i Niemieckiej Socjalistycznej Partii Jedności, a także współpracy naszych państw we wszystkich dziedzinach.

duchu socjalistycznego międzynarodonalizmu, umacnianie braterskiego sojuszu z KPZR i ZSRR celem umocnienia jednolitości i zwartości wspólnoty socjalistycznej i współdziałania w ramach Układu Warszawskiego i Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej.

M. Rakowski spotkał się z kierownictwem SZSP i przedstawicielami NZS

WARSZAWA (PAP). 18 bm. wiceprezes Rady Ministrów Mieczysław Rakowski spotkał się z kierownictwem Socjalistycznego Związku Studentów Polskich, a także z przedstawicielami Niezależnego

Zrzeszenia Studentów. W spotkaniach wziął udział minister nauki, szkolnictwa wyższego i techniki — prof. Janusz Górski.

Rakowski podkreślił konieczność przywrócenia normalnego toku zajęć w szkołach wyższych, jako że powstały wszelkie warunki do unormowania procesu dydaktyczno-naukowego.

Trzeci dzień strajków studenckich

Proroktor WSP rzywa posiedzenie Senatu • Porozumienie z prorektorami AGH • Co dalej? — zadecydują wiece

Sroda była trzecim dniem strajku studentów krakowskich wyższych uczelni. Strajkowało około 7100 studentów — jak informuje rzecznik prasowy Międzyuczelnianego Komitetu Strajkowego Marek Ptaszewski — Uniwersytetu Jagiellońskiego, Akademii Górniczo-Hutniczej, Wyższej Szkoły Pedagogicznej, Akademii Rolniczej, PWST, AWF,

AE. O godzinie 9 rano zebrał się na wiecu studenci Akademii Muzycznej, podjęto decyzję, że do strajku Akademii Muzycznej przystąpi w czwartek o godzinie 9 rano, jeżeli wcześniej Międzyuczelniany Komitet nie podejmie innej decyzji. Wiadomo, że wczoraj oczekiwano na podpisanie porozumienia ze studentami uczelni łódzkiej.

— A poza tym Akademia Muzyczna zamierza wysunąć własne postulaty. Najważniejszy z nich: brakuje nam instrumentów i jak w tej sytuacji mamy realizować program nauczania? (Tadeusz Pokorny)

Z ostatniej chwili — godz. 0.05

Wypowiedź przewodniczącego MKZ „Solidarność” „Małopolska” Mieczysława Gila do strajkujących studentów

O godz. 0.05 połączyliśmy się telefonicznie z Mieczysławem Gilem który właśnie wrócił z UJ z obrad Międzyuczelnianego Komitetu Strajkowego. M. Gil powiedział nam:

— Powiedziałem do studentów, że — w myśl nazwy Wzajemne Zrzeszenie Studentów — ich decyzja także musi być niezależna i jest wyłącznie w ich rękach. Uważam jednak, że społeczeństwo nie zna ich wszystkich postulatów (które są też ogólnospoleczne)

okres, który nazwalibyśmy 90 dniami spokoju — ale nie będzie to ucale „błogi” spokój. Cały czas przecież będziemy musieli rozstrzygać sporne sprawy. Przypuszczam, że tak samo sądzi pan premier Jaruzelski — w tym okresie będziemy rozmawiać o najważniejszych sprawach Polski.

NIK odsłania kulisy fałszerstw w Ministerstwie Górnictwa

Odbiorcy zamiast węgla otrzymywali faktury • Kamienie uzupełniały wagę

Gospodarce brakuje węgla, kilkanaście, czy wręcz kilkadziesiąt milionów ton. W tej sytuacji sprawa węglowego manka wielkości 0,8 mln ton może wydawać się nie najważniejsza. Ale niemniej rzuca jakieś światło na przyczyny tego olbrzymiego deficytu.

— Według informacji NIK, udzielonej przez dyrektora Mariana Bubka, mimo wielkich starań i najrozmaitszych manipulacji tak statystykami, jak i węglem, w dniu 31 grudnia 1980 roku okazało się, że rezerwa kamiennego węgla w stanie „odnależć” 765 tys. ton węgla kamiennego rezerwowo wydobycygo w minionym roku. Dlatego też minister gór-

nictwa wystąpił do premiera z wnioskiem o zaliczenie tego węgla w poczet strat nadzwyczajnych. Zresztą jest to i tak ilość niewielka. Gdyby rezerwanemu dokonać np. w polowie roku, na straty trzeba by było sprzedać kilkadziesiąt tysięcy ton. Paradozem polega na tym, że tak naprawdę to tych strat w ogóle nie było. Węgla, o którym mowa, po prostu nie wy-

dobyci. Nadal tkw on w ziemi.

Dla tej informacji o godz. 1.30 wstrzymaliśmy maszyny drukarskie MKS uchwalili wnioski o zawieszeniu akcji strajkowej w Krakowie...

„19 lutego 1981 r., godz. 0.30. Międzyuczelniany Komitet Strajkowy większością głosów uchwalił wnioski o zawieszeniu akcji strajkowej na terenie uczelni krakowskich. MKS informuje, iż w ciągu najbliższych godzin wyśle oświadczenie określające stosunek MKS do zawartego w Łodzi porozumienia.

Wsluchujemy się w Polskę — Polska nas słucha

Zgodna opinia partyjnych i bezpartyjnych naukowców w sprawie gwarancji samorządności nauki polskiej

Kierunki polityki kadrowej wyznacza Rada Nauki • Wszystkie stanowiska kierownicze w uczelniach — wybieralne • Uczelnie określają programy nauczania i limity przyjęć

Być może nadal wierzylibyśmy w kręcenie się wokół Ziemi Słońce, gdyby w czasach Kopernika nauka polska posiadała ten sam system organizacyjny co dziś. Wątpliwym bowiem, aby prace nad systemem heliocentrycznym ówczesna władza zechciałaby ująć w plany odpowiedniego programu badawczego (wówczas resortowego) i jakie tam jeszcze miało noszą te biurokratyczne wymysły) czy znalazłyby się pieniądze na obse-

wację nieba (jakie z tego korzyści praktyczne? — zapytano by), czy znalazłoby się wydatnictwo skłonne wydać tak „heretyckie” dzieło jak „De revolutionibus...”. Na szczęście Kopernik żył o 500 lat wcześniej.

Nie miejsce tu na opisywanie wszystkich nonsensów w jakie obfituje dzisiejszy system funkcjonowania nauki polskiej, wszystkich szkód, do których on prowadzi i jego głęboko niedemokratycznego

1. RADA NAUKI POLSKIEJ — działa przy Radzie Państwa, a jej uchwały wiążą ministrów, którym podlegają szkoły wyższe; — jej członkowie pochodzą z wyboru i reprezentują uczelnie, PAN oraz instytuty resortowe; — wyznacza główne kierunki badań naukowych i kształcenia; opiniuje wnioski o utworzenie bądź likwidację uczelni bądź placówek naukowych.
2. SZKOŁA WYŻSZA — działa w ramach ułożonego przez siebie statutu;

Przedzjazdowa Komisja Wniosków KK PZPR oczekuje na dalsze postulaty, opinie i propozycje

Na podstawie decyzji Plenum KK PZPR z 12 stycznia 1981 roku dotychczasowa Komisja Wniosków (istniejąca od połowy października 1980 roku) została przekształcona w Krakowską Przedzjazdową Komisję Wniosków. W jej skład weszli także krakowscy członkowie Centralnej Komisji Zjazdowej.

Materialy te zostaną również przekazane podstawowemu organizacjom partyjnym krakowskiego województwa miejskiego, gdzie — wraz z teżami KC — będą stanowiły merytoryczną podstawę dyskusji przedzjazdowej.

Krakowska Przedzjazdowa Komisja Wniosków ma charakter otwarty. Oznacza to, iż apeluje do wszystkich organizacji i członków partii o składanie dalszych propozycji programowych i opinii, a także bezpośredni udział w jej pracach.

(DOKOŃCZENIE NA STR. 2)

(DOKOŃCZENIE NA STR. 2)

Komu zależy na przedłużaniu emisji fluoru ze Skawiny?

Wbrew specjalistom i opinii publicznej — przesuwa się termin likwidacji elektrolizy na listopad br.

Wydział Elektrolizy Huty Aluminium w Skawinie, 18 lutego: dwie hale produkcyjne (160 elektrolizerów) już nie pracują. W jednej z nich wanny już zdemontowano, druga — czeka na rozbiórkę urządzeń. Dwie pozostałe hale (164 elektrolizery) pracują.

or.) Tak duża zwłoka w ostatecznej likwidacji Wydziału Elektrolizy dyrektor tłumaczy względami technologicznymi; podobno pozostałe wanny muszą przetrzeć resztki wsadu, wydobycie obecnie z nieczynnych już elektrolizerów.

— Instrumenty dete, o przydział których złożyliśmy podania, często otrzymujemy dotychczas.

(DOKOŃCZENIE NA STR. 2)

Na terenie Huty spotkałem przebywającego obecnie na zwolnieniu lekarskim dyrektora Janusza Józwicka. Pytam o harmonogram dalszego wyłączenia elektrolizy. „Następny do 30 kwietnia, ostatnie 84 elektrolizery będą musiały pracować do końca listopada br.” (Potwierdzono te terminy w emitowanym wczoraj programie Krakowskiej Telewizji pt. „Zwycięzcy flu-

(DOKOŃCZENIE NA STR. 2)

(DOKOŃCZENIE ZE STR. 1)
piero po ukończeniu studiów.
(Beata Kuczyńska)

Trzeci dzień strajków studenckich w Krakowie

— Stan nut jest wprost katastroficzny (Stanisław Wale-
ryk)
Jest godzina 12.30. W Uni-
wersytecie Jagiellońskim w
salach wykładowych można
obserwować dosyć niecodzienną
sytuację: niektórzy studen-
ci siedzą na materacach dmuchanych, czytają na zmianę:
podręczniki oraz ulotki. Szef
Biura Prasowego wie na ra-
zie tyle, że o godz. 15 minister
Górski ma spotkanie ze stu-
dentami łódzki. Prawdopodobnie
porozumienie zostanie
podpisane, tylko...

Komitet Robotniczy Hutników
pomaga studentom w a-
provizacji, powielaniu tek-
stów i komunikatów, ukazuje
się gazetka „Od nowa”. Chęć
pomocy studentom zgłosiły in-
ne zakłady. Ale mimo tej po-
mocy zastanawiają się: a jak
nas ocenia społeczeństwo? Bo
treść naszych postulatów nie
została opublikowana. O godz.
17.30 ktoś wbiega z wiadomością,
że w Łodzi porozumienie
zostało podpisane. Informacje
potwierdza komunikat radio-
wy. Z Łodzi nie sposób do-
stać połączenia, a więc na ra-
zie nie ma co podejmować do-
baty na temat porozumienia.
Trzeba czekać, aż przysła
tekst, jak wróca z całym tek-
stem specjalny wystawca
AGH, UJ i MKZ „Małopolska”.

Siedzimy w gabinecie pro-
rektora Piłcha, który pozosta-
wił studentom kartkę z ape-
lem: „Uważaj! Nie niszczyć
mebli! Nie palić! Nie zabierać
książek!” Ale w sprawie po-
rozumienia jeszcze nie wiado-
mo nic, poza krótką informacją
telewizyjną. Studenci UJ
nie są w stanie nic powie-
dzieć więcej. Dopiero o 19.50
z Warszawy przyjeżdża stu-
dent z tekstem porozumienia,
który uzyskał w ZG SZSP.
Nie jest to jednak ostateczna
wersja, ta przyjdzie teleksem.

Jako pierwszy teleks z Łodzi
z pełnym tekstem porozumienia
otrzymał student AGH.
O godz. 20.20 w sali balowej
pawilonu C-4 rozpoczyna się
wiec. Na salę wchodzi jeden
z członków Komitetu Straj-
kowego z piłkiem papieru.
Czytanie zapisu telekowego
przychodzi mu bardzo trudno.
A więc decyzja: KRH po-
wolił trzy tysiące egzempla-
rzy. I każdy będzie mógł po-
djąć decyzję. W taki sposób
— zdaniem niektórych studen-
tów AGH — powinna funk-
cjonować prawdziwa demo-
kracja. Ale inni replikują:
ależ nie, ufamy przecież na-
szym przedstawicielom!

O godz. 18 kontaktujemy się
z komitetem strajkowym w
Akademii Ekonomicznej. Marek
Kochan informuje:
— Jest nas w tej chwili ok.
800 osób. Czelamy na wiado-
mości z Łodzi. Ostateczna de-
cyzja w sprawie zakończenia
strajku ostatecznie Międzyuczelniany
Komitet. Nasza decyzja
— oczywiście nieważna —
jest taka: po podpisaniu porozu-
mienia przerywamy strajk.

O godz. 18.30 trudno jest
nam wejść do budynku C-4 w
AGH. Studenci nie są zado-
woleni z informacji podawa-
nych przez telewizję, radio i
prasę. Wiadomo już, że mini-
ster Janusz Górski przybył do
Łodzi z 1,5-rodzinnym opóź-
nieniem i w tej chwili toczy
się tam ostateczna debata.
Podpisza — nie podpisza?
A jeśli tak — co podpisza?
F.642
jest zmęczona czterotgodniowym
strajkiem i może zająć
stanowisko ugodowe...

O godzinie 20 w Uni-
wersytecie zbiera się Komitet
Strajkowy. Radza nad poro-
zumieniem. O godz. 20.50 roz-
poczyna obrady Międzyuczelniany
Komitet Strajkowy. Są
przedstawiciele wszystkich uc-
zelni. Nie ma od początku
jasnego stanowiska. Jedni
chcą aby decyzja MKS była
wiążąca dla wszystkich, inni
aby decyzje o zakończeniu
strajku podjęto na wiecach.
Na razie wiadomo tylko, że
Uniwersytet Warszawski pod-
jął decyzję o zakończeniu
strajku o godzinie 6 rano, w
czwartek. W Poznaniu trwają
rozmowy. Jak naley postąpić
teraz, w Krakowie, wypowia-
dają się przedstawiciele po-
zostałych uczelni.

AKADEMIA MUSEZNA: — De-
cyzję o strajku podjęliśmy i
odwołamy ją tylko w wypad-
ku zrealizowania wszystkich
postulatów ogólnospołecznych.
Ale ostateczna decyzja podej-
mą wszyscy na wiecu.

— Co to znaczy ugodowe?
Na czym zależy wam najbar-
dziej? — pytamy.
— Wiemy, że zrezygnowano
z postulatów dotyczących spe-
cjalnej niżki na bilety PKS
i uważamy, że słusznie. Ale
nie powinni cofnąć się, jeśli
idzie o autonomię uczelni,
postulaty ogólnospołeczne
(m. in. duża waga przywiązu-
ją do uregulowania spraw
century). A poza tym — o co
proszą, aby koniecznie napisa-
ć — oni nie walczą o dodat-
kowe przywileje, ale o przy-
wrócenie tego statusu uczelni
własnej, który kiedyś istniał.

W Wyższej Szkole Pedago-
gicznej o godz. 17.30 rozpocze-
ło się posiedzenie Senatu U-
czelni. Bierze w nim udział
Komitet Strajkowy, przez go-
ścinę przysyłając się obra-
domi cała młodzież.

WSP: — Musimy się zasta-
nowić, czy porozumienie nas
satisfakcjonuje? Czy mamy
kierować się decyzjami innych
szkół wyższych?
AE: — Zwroćmy też uwagę
na odczucia społeczne.
AR: — U nas odbyło się
właśnie posiedzenie Komitetu

W. Jaruzelski przyjął
ambasadorów
USA i Francji
WARSZAWA (PAP). 18
bm., prezes Rady Mini-
strów gen. armii Wojciech
Jaruzelski przyjął ambasa-
dora Republiki Francuskiej
Jacquesa Dupuy. W
spotkaniu uczestniczył mi-
nister spraw zagranicznych
PRL Józef Czyrek.

M. Janiszewski —
szefem URM
WARSZAWA (PAP).
Prezes Rady Ministrów po-
wolił gen. bryg. dr. Micha-
ła Janiszewskiego na sta-
nowisko szefa Urzędu Ra-
dy Ministrów.

Z dalekopisu
DEPESE
DO W. JARUZELSKIEGO
(p) Z okazji powołania
Wojciecha Jaruzelskiego na
stanowisko prezesa Rady
Ministrów napisany został
depeze gratulacyjne. Nade-
stali je: przewodniczący Ra-
dy Państwa i Rady Mini-
strów Republiki Kuby —
Fidel Castro Ruz, premier
Algierskiej Republiki Ludo-
wo-Demokratycznej — Mo-
hamed Benahmed Abdelghani,
premier Republiki Fin-
landii — Mauno Koivisto,
premier Japonii — Zeno Su-
zuki, premier Republiki Li-
biańskiej — Chafiq Wazzan,
premier Królestwa Tajlandii
— gen. Prem Tinsulanonda,
przewodniczący Rady
Ministrów Republiki Włoskiej
— Arnaldo Forlani.

O godzinie 22 wychodzimy z
obrad. Już z redakcji telefonu-
jemy do WSP aby dowiedzieć
się o rezultaty obrad Senatu
uczelni. Telefon odbiera czło-
nek Komitetu Strajkowego Ja-
cek Kabata. Mówi: „Właśnie
przed chwilą prorektor WSP
docent dr. Tadeusz Zieliński za-
wrót obrady Senatu. Protraktowa-
no nas jak górniarzy!”

Posiedzenie
Biura Politycznego KC PZPR
(DOKOŃCZENIE ZE STR. 1)
imperializmu w społecznej
sprawie państw socjalistycz-
nych, widoczne ostatnio zwa-
żacza w odniesieniu do Polski.
Podkreślono zgodnie, że istnie-
je konieczność zdecydowanego
przeciwstawienia wszelkim
próbom osłabienia sojuszu kra-
jów wspólnoty socjalistycznej.

Kronika
dnia
Przedstawiciele MKZ
„Małopolska”
w Urzędzie
m. Krakowa
Prezydent m. Krakowa
Józef Gajewicz oraz wicepre-
zydenci: Jan Nowak i Tadeusz
Salwa, spotkali się
wczoraj z przedstawicielami
NSZZ „Solidarność”: przewo-
dniczącym MKZ „Małopolska”,
Mieczysławem Gilem,
wiceprzewodniczącym An-
driejem Cynamem i człon-
kiem Komitetu Robotniczego
Hutników Sylwestrem Młoni-
kiem.

AKADEMIA MUSEZNA: — De-
cyzję o strajku podjęliśmy i
odwołamy ją tylko w wypad-
ku zrealizowania wszystkich
postulatów ogólnospołecznych.
Ale ostateczna decyzja podej-
mą wszyscy na wiecu.

Biuro Polityczne aprobując
w pełni wyniki rozmów zale-
ciło stosowanie w praktyce
potwierdzonych dążeń, kier-
unków działania i przyjętych
ustaleń.

Przedstawiciele MKZ
„Małopolska”
w Urzędzie
m. Krakowa
Prezydent m. Krakowa
Józef Gajewicz oraz wicepre-
zydenci: Jan Nowak i Tadeusz
Salwa, spotkali się
wczoraj z przedstawicielami
NSZZ „Solidarność”: przewo-
dniczącym MKZ „Małopolska”,
Mieczysławem Gilem,
wiceprzewodniczącym An-
driejem Cynamem i człon-
kiem Komitetu Robotniczego
Hutników Sylwestrem Młoni-
kiem.

WSP: — Musimy się zasta-
nowić, czy porozumienie nas
satisfakcjonuje? Czy mamy
kierować się decyzjami innych
szkół wyższych?
AE: — Zwroćmy też uwagę
na odczucia społeczne.
AR: — U nas odbyło się
właśnie posiedzenie Komitetu

Narada poświęcona problematyce
handlu zagranicznego
(DOKOŃCZENIE ZE STR. 1)
wynikających z kontraktów
handlowych i terminowo spła-
canych kredytów.

Narada w Tarnowie
Problem głównych kierun-
ków doskonalenia rad naro-
dowych i ich organów, sy-
tuacja społeczno-gospodarcza
i założenia planu społeczno-
gospodarczego rozwoju wo-
jewództwa tarnowskiego o-
raz budżet na rok bieżący —
były tematem wczorajszej
narady przewodniczących
rad narodowych stopnia pod-
stawowego z Tarnowskiego.

Drugi dzień wizyty
papieża na Filipinach
Beatyfikacja 16 męczenników

MANILA (PAP). Uroczysta
— pierwsza tego rodzaju poza
Rzymem — ceremonia beaty-
fikacji 16 męczenników, wśród
nich Filipinczyka Lorenzo
Luiza, była kulminacyjnym
punktem drugiego dnia papie-
skiej wizyty na Filipinach. U-
roczystość odbyła się w wiel-
kim parku Rizal na wybrze-
żu Pacyfiku, na którym przed
ponad 500 laty wyładował Ma-
gellan. Tutaj też celebrowana
była w roku 1521 pierwsza
msza.

Podczas spotkania z około
20 tys. studentów na terenie
uniwersytetu katolickiego, pa-
pież mówił o entuzjasmie
młodości, który trzeba wyko-
rzystać dla przyszłości mło-
dego pokolenia i dla bezpie-
czeństwa następných pokoleń.
mówił też o konieczności po-
szukiwania prawdy, jako pod-
stawy sprawiedliwości i dia-
logu społecznego.

RZESZÓW (PAP). 18 bm.
kontynuowane były w Rzeszo-
wie rozmowy pomiędzy komi-
sją rządową z wiceministrem
rolnictwa, Andrzejem Kacalą
a przedstawicielami rolników i
NSZZ „Solidarność”.

Dzisiaj podpisanie
porozumienia?
Istotny postęp
w rzeszowskich
rozmowach

Współpraca z samorząd-
nością samorządności nauki
polskiej
(DOKOŃCZENIE ZE STR. 1)
że zrobili dotąd w tej sprawie
tak mało (więcej szczegółów
na ten temat podał w ponie-
działkowej „GK” artykuł prof.
Gierowskiego).

Rolnicy w Sejmie
WARSZAWA (PAP). 18 bm.
prezes NK ZSL, marszałek
Sejmu — Stanisław Guwa
spotkał się z działaczami kółek
rolniczych oraz związków i
zrzeszeń branżowych produ-
centów rolnych. Spotkanie było
poświęcone ocenie dotych-
czasowej realizacji wniosków
zgłoszonych przez samorząd
rolniczy oraz zasięgnięciu jego
opinii w sprawach dotyczących
rozwiązywania kolejnych
problemów gospodarczych, spo-
łecznych i socjalno-bytowych.

Komunikat
MKZ NSZZ Solidarność
„Małopolska” zawiadamia, że
w dn. 20.II.81 r. (piątek) o
godz. 10.00 w sali Teatru „Ba-
gatela” w Krakowie, ul. Kar-
melińska 2 odbędzie się zebra-
nie organizacyjnej sekcji za-
wodowej radców prawnych
NSZZ Solidarność regionu
Małopolski. Obowiązuje posia-
danie zaświadczenia o przyna-
leżności do określonej organi-
zacji zakładowej Związku.

Wbrew specjalistom i opinii publicznej

(DOKOŃCZENIE ZE STR. 1)
ty w Koninie. Czy nie można
przyspieszyć tego procesu?
Skąd więc wzięły się nagłe
tak poważne przeszkody?
Odnoszę wrażenie, że sedno
sprawy nie tkwi w procesach
technologicznych. Dlaczego np.
dopiero pod koniec lutego, i to
na wyraźne polecenie Zjedno-
czenia, dyrekcja Huty zdecy-
dowała się odwołać zamówie-
nia materiałów, przeznaczo-

nych do remontów wanień?
Przecież już dużo wcześniej
zapadła decyzja o likwidacji
produkcji...
Komu zależy na odwieka-
niu całej sprawy, na opóźnie-
niu zagospodarowania pozosta-
łych po Wydziale budynków
na inne cele, na trzymania
skawiniskiej załogi w niepew-
ności... Komu? Dlaczego?
MARIAN HANIK

(DOKOŃCZENIE ZE STR. 1)
— jest samorządna, a jej władze (od rektora po wice-
dyrektora instytutu oraz ciała kolegialne) pochodzą z wy-
boru;
— ustala programy badań oraz treści i kierunki kształ-
cenia, a także limity przyjęć na kierunku studiów;
— samodzielnie prowadzi politykę finansową (w tym
zarobionymi przez siebie dewizami) oraz współpracę za-
graniczną;
— prowadzi działalność wydawniczą i socjalno-bytową.

Dzisiaj podpisanie
porozumienia?
Istotny postęp
w rzeszowskich
rozmowach

Zgodna opinia partyjnych i bezpartyjnych naukowców
w sprawie gwarancji samorządności nauki polskiej
(DOKOŃCZENIE ZE STR. 1)
jest uwypuklenie dwu faktów.
Po pierwsze — takie same lub
zblizne stanowisko, podobne
propozycje rozwiązań szcze-
gółowych znalazły się także
w dokumentach uchwalonych
przez organizacje partyjne
i innych uczelni krakowskich.
To świadczy zaś o tym, jak gło-
boko potrzebą środowiska aka-
demickiego jest samorządność,
jak żywa od lat musiała być ta
idea, skoro wystarczyło kilku
dni do sporządzenia pełnych

NIK odsłania kulisy fałszerstw
(DOKOŃCZENIE ZE STR. 1)
piono w ostatnich latach. A
kiedy już je uruchamiano,
„zapomniano” następnie skie-
rować pokruszony węgiel na
płuczki oddzielające węgiel od
kamienia. Dość przytoczyć
kilka liczb w latach 1975—79
udział węgla wzbogaconego
zmał z 49,3 proc. do 45,5
proc., zaś w latach 1970—80
średnia kaloryczność węgla
spadła z 5928 kcal do 5650
kcal, czyli o blisko 5 proc. O-
znacza to, iż w wielkościach
porównywalnych z rokiem
1970 statystyki roku 1980 są
zawyżone o 9—10 mln ton.
A skutki gospodarcze tego z-
jawiska to nie tylko brak tych
milionów ton, ale i dodatko-
we koszty transportu popiołów
i kamienia, liczne awarie kot-
łów, zwiększone skażenie śro-
dowiska.

Razem dalo to wspomnianą
już wielkość 765 tys. ton.
Jednym słowem resort skro-
czył z dobrodziejstwa an-
necji i podejmuje teraz kroki,
by nie znaleźć się ponownie
na lawie oskarżonych o dezor-
ganizowanie gospodarki.
W piśmie skierowanym do
NIK minister górnictwa Miec-
zyszław Głanowski informuje
o podjęciu różnych działań,
mających na celu uniemożli-
wienie retusowania statystyki.
I tak, kopalnie dokonywać
będą jedynie miesięcznych
i kwartalnych rozliczeń wydo-
bycia, zaś meldunki codzien-
ne przestaną być podstawą
sprawozdawczości. Dane mie-
sięczne będą konfrontowane
z wielkością zbytu węgla, w
oparciu o dokumenty sprzeda-
żi oraz ilością węgla na zwalach,
określaną raz w miesiącu
przez zaprzysiężonych
mierników.
Zużycie własne kopalni bę-
dzie z kolei nadzorowane
i kontrolowane przez departa-
ment energetyczny Mini-
sterstwa Górnictwa. A wo-
bec winnych ewentualnych
nadużyć stosowane mają być
surowe sankcje, polegające m.
in. na odwołaniu ze stanowis-
ka oraz skierowaniu sprawy
do organów ścigania.
Dyrektor Bubak ocenia te
przedsięwzięcia jako zgodne
z postulatami NIK, a więc jako
takie, które mogą zagwarantować
wiarygodność danych,
ale równocześnie zapowiada
przepracowanie wyrywko-
wych kontroli realizacji tego
programu.
PIOTR CEGIELSKI

POGODA
Zachmurzenie duże, okre-
sami opady śniegu, zamglenia.
Temperatura maksy-

malna w dzień od -1 st. do
-4 st., minimalna w nocy od
-5 st. do -7 st. W Tatrach
temperatura -7 st. dnem
i -10 st. nocą.

MARIAN SZULC

MARIAN SZULC

20 lutego br. — 135. rocznica Powstania Krakowskiego

„...pierwsza rewolucja socjalna, która się otwarcie objawia na horyzoncie polskim. Od tego czasu niepodobna, aby jaka inna, ze wstecznymi wyobrazeniami nastąpić mogła”

Joachim Leleweł

JAKA BYŁA SKALA I JAKIE ZNACZENIE MIAŁO POWSTANIE KRAKOWSKIE 1846 ROKU?

— Zaznaczmy na wstępie — odpowiada prof. dr CELINA BOBIŃSKA, kierownik Zakładu Historii Nowoczesnej Polski i Metodologii Historii w Uniwersytecie Jagiellońskim — że jest to rocznica dość nieokreślona. 135 lat temu po strzelaninie i walkach na Rynku Krakowskim odszedł z miasta garnizon austriacki, powstał Rząd Narodowy i ogłoszono Manifest Krakowski, który otrzymał ogromną nośność w opinii europejskiej. Mój kolega i drogi przyjaciel (jak mówią Francuzi), dziejopis cesarstwa rzymskiego Aleksander Krawczuk zabrał się do epickiej pochwały rodzinnego miasta dodając temu miastu — już i tak przecięt — zasłużonemu i czcigodnemu — spisu i namaszczenia ponad miarę. Ale przecież Kraków był stolicą Polski z całym mechanizmem brania, dawania i przyciągania. Kopernik, co się tu nie urodził, jest tego przykładem. Oczekujemy więc nowego artykułu: „Co Paryż dał Francji”. Te przekorne i nie na temat uwagi biorą się stąd, że autor nasz wśród wydarzeń,

Edward Dembowski

Red. Olgierd Jędrzejczyk rozmawia z prof. Celiną Bobińską

Wówczas Kraków znów odegrał rolę stolicy kraju, stolicy spisków przeciw zaborcom

które „Kraków dał Polsce” — przeczył wypadki tego rodzaju co Powstanie Krakowskie 1846 roku czy powstanie robotnicze w roku 1923.

Dla postrońnego obserwatora notującego jedynie gołe fakty, ich nominalną skalę — wypadki lotowe w Krakowie mogłyby się wydawać tzw. „zamieszkaniami” na skalę operetkową. W rzeczy samej Powstanie ogarnęło stosunkowo nieduże Wolne Miasto oraz kilka miasteczek i pewną ilość wsi należących do Rzeczypospolitej Krakowskiej. Nie dają się więc wydzielać na obszarach tzw. Królestwa Kongresowego sferą się kilkudziesięciotysięczne armie, ani z Powstaniem Styczniowym toczącym się na tychże obszarach około roku. Zadaje sobie wobec tego pytanie, dlaczego wydarzenia krakowskie nie były potraktowane w Europie jako „ruchawka mińska” lecz zaśluszyły sobie na miano „Rewolucji Krakowskiej”. Zbędnym byłoby szukanie przyczyn powstania jedynie na lokalnym gruncie krakowskim. Albowiem, Kraków znów tu odegrał rolę stolicy kraju, stolicy spisków ze wszystkich zaborów. W Krakowie miał działać sztab trójzaborowego powstania, toteż ogólnonarodowe znaczenie wypadków krakowskich przetrastało ich realia geograficzne. W latach czterdziestych rozwinął się w kraju zupełnie nowy w swej barwie społecznej ruch niepodległościowy. Były to organizacje radykalne, rzemieślniczo-plebejskie, chłopisko-inteligentki przy tym — antyzaścianeczkie, nacechowane niewiarą w szczerść ziemianstwa patriotyzmu. Nad wzięciem rewolucji „socializmu gminnego” bez prywatnej własności, „prawa wszystkich ludzi do pracy” — unosiła się miękka utopia. Była ona jednak tylko pozorem. Istotą ruchu była idea połączenia walki o niepodległość z „rewolucją socjalną” — ludową.

— KIM BYŁ EDWARD DEMBOWSKI, CENTRALNA PRZECIEŻ POSTAC POWSTANIA?

— Rzeczywiście, uosobie-

niem wspomnianego tu radykalizmu krajowego był Edward Dembowski. Cóż za wspaniała to była postać! Zapewne zbanalizowana w złych podręcznikach historii „Czerwony kasztelan”, dziedzic wielkiej ziemianńskiej fortuny, a rewolucjonista z ducha i temperamentu, nadał 9-dniowemu ruchowi krakowskiemu szczególny wymiar rewolucyjny i rangę europejską. Kospirator Związku Narodu Polskiego w Królestwie, współorganizator i ideolog Związku Plebeuszy w Poznaniu, agitujący wśród chłopów galicyjskich — zniknął w jednym zaborze, aby pojawić się w drugim, działał w Poznaniu, we Lwowie, w Warszawie i Krakowie. Samą swoją osobą zaśwadczył, że wówczas ruch w którymkolwiek zaborze objawiał swój charakter ogólnonarodowy. Ale był on też intelektualistą najwyższej klasy, autorem prac filozoficznych. Zdradzał one jego przynależność do europejskiego kierunku młodoheglistów, tego samego, do którego należeli starsi o kilka lat od Edwarda — Marks, Engels. Pisma Dembowskiego wykazywały typowy dla tej lewicy młodoheglowskiej radykalizm filozoficzny i szereg genialnych idei materialistycznych dotyczących na przykład własności, rewolucji itd.

— JAKIE BYŁY SZCZEGÓLNE CECHY POWSTANIA KRAKOWSKIEGO ROKU 1846?

— Oblicze Powstania — odpowiada prof. Bobińska — wyróżniło się z konfrontacji intencji i programów powstańczo-plebejskie, chłopisko-inteligentki przy tym — antyzaścianeczkie, nacechowane niewiarą w szczerść ziemianstwa patriotyzmu. Nad wzięciem rewolucji „socializmu gminnego” bez prywatnej własności, „prawa wszystkich ludzi do pracy” — unosiła się miękka utopia. Była ona jednak tylko pozorem. Istotą ruchu była idea połączenia walki o niepodległość z „rewolucją socjalną” — ludową.

przekazywała wszystkie kontakty z ludem szlacheckim ziemiankiej. Ona dopiero po rozpoczęciu Powstania miała odczytywać chłopom manifest o zniesieniu poddaństwa i nadaniu ziemi. Tak właśnie postępowano w postaciach w postaciach Szeli. Na wodza naczelny powstania mianowany został Ludwik Mierosławski. Nie był on zwolennikiem rozwiązania rewolucyjnej inicjatywy w kierunku wojny regularnej typu napoleońskiego. Jednakże w istniejącej sytuacji w odróżnieniu od Powstania Listopadowego — brak wszelkich warunków dla prowadzenia takiej wojny, toteż plan generala był niebezpiecznym mitem. W każdym razie model rewolucyjnej wojny Dembowskiego nie wchodził w rachubę.

— JAKIE BYŁY ECHA MIĘDZYNARODOWE POWSTANIA W KRAKOWIE ROKU 1846?

— 9-dniowe Powstanie wywołało ogromne echo. Zwiększa szeroki był jego oddźwięk wśród szeroko pojętej lewicy europejskiej. Dziś z perspektywy stu kilkudziesięciu lat wiemy, jakie znaczenie w historii nowoczesnego świata miał Manifest Komunistyczny. A przecież czytamy w nim że: „wśród Polaków komuniści popierają partię, która rewolucyjną agrarną uważa za warunek wyzwolenia narodowego, że sama partia, która wywołała Powstanie Krakowskie 1846 roku”.

I oto — na 48 godzin przed wybuchem walk lotowych w Paryżu w roku 1848, kiedy rewolucja europejska dosłownie wisiła w powietrzu, w Brukseli spotkali się demokraci różnych narodowości dla uczczenia 2. rocznicy Powstania Krakowskiego. Leleweł, Marks, Engels — przemawiali wspólnie na tym zebraniu. Leleweł powie tam o ruchu krakowskim, że jest to „pierwsza rewolucja socjalna, która się otwarcie objawia na horyzoncie polskim. Od tego czasu niepodobna, aby jaka inna, ze wstecznymi wyobrazeniami nastąpić mogła”. Dla Marksa i Engelsa Rewolucja Krakowska była tym radykalnym, ludowym modelem, którego realizację chcieli oni widzieć w nadchodzącej rewolucji. Toteż powie Marks, że „Rewolucja Krakowska dała całej Europie piękny przykład, utożsamiając sprawę narodową ze sprawą

22.I.1863 żądało odszkodowania. Manifest Rządu cytowany tutaj zawierał wiele ważnych deklaracji demokratycznych, jak zniesienie przywilejów stanowych, równość wyznań i narodowości. Uzupełniała to specjalna odezwa do Izraelitów ogłaszająca im „bezwzględna równość”. Prezes Rządu, Jan Tyssowski, już 24 lutego ogłosił się dyktatorem. Ale tegoż samego dnia przybył na czele szeregu oddziałów górników z Wieliczki do Krakowa Edward Dembowski, który odłąd w skromnej roli sekretarza dyktatora w ciągu 3 dni — bo tyle mu zostało życia — starał się zradycaliżować samo powstanie i prawny egzekutyw manifestu. Nie zapominajmy, że w pobliskiej Galicji szerzył się ruch chłopski, który w wyniku tragicznych powikłań i intryg administracji austriackiej skierował się przeciwko oddziałom powstańczym i dworom. W Krakowie w związku z tym zapanował określony nastrój i — panika. Należy podziwiać odwagę Dembowskiego piszącego wówczas w „Dzienniku Rządowym Rzeczypospolitej Polskiej”: „Eks-szlachta galicyjska dziwi się, że lud za nią nie idzie do boju! Lud ma iść za eks-szlachtą do boju kiedy

demokracji i z wyzwoleniem klasy uciśnionej”.

W czytelniku może zrodzić się pytanie: czy nie jest to czasem „mowa trawna”? Jakie mianowicie znaczenie mogła mieć dla Polaków, w obliczu jeszcze jednej klęski powstańczej, pochwała niewielkiej wówczas jeszcze lewicy europejskiej, będącej w opozycji do monarchiczno-kapitalistycznej Europy? Jednakże wydarzenia historyczne mają to do siebie, że owocują nie od razu, a po dziesięcioleciach. Rok 1846 obalił stereotyp polskiego ruchu niepodległościowego jako wyłącznie szlacheckiego. Dlatego jeśli w roku 1864 potrzebna była organizacja robotnicza, i Międzynarodówka, zawiązała się w celu pomocy ówczesnemu aktualnemu polskiemu powstaniu — to był w tym także owoc Powstania Krakowskiego.

— JAKIE JEST ZNACZENIE TEGO DOŚWIADCZENIA HISTORYCZNEGO WE WSPÓŁCZESNEJ PATRIOTYCZNEJ ŚWIADOMOŚCI POLAKÓW?

— Trzeba trzeźwo stwierdzić, że jakkolwiek miesiąc ostatnie przyniosły wraz z ruchem społecznym nową intensywność pięknej idei patriotycznej to (w pewnym stopniu za sprawą środków masowego przekazu) idea patriotyczna poddana jest słończkowemu sosem, w którym giną różnice i rozmaite treści różnych patriotyzmów. Jest rzeczą i zabawną i smutną, że patriotyczny model osoby księcia Józefa Poniatowskiego najczęściej odpowiada współczesnym Polakom. Niedługo po wojnie polsko-rosyjskiej upatrywaliśmy naszą narodową trybunę patriotyczną niesłusznie wyłącznie w ruchu niepodległościowym radykalnym. Zapewne jest to istotna tradycja naszego ruchu, to znaczy obu partii zjednoczonych w 1948 roku. Natomiast tradycja ogólnonarodowa jest szersza i ma wiele bogatych barw. Poddać ją się one jednak wartościowaniu. Nośność, siła przebiecia, szansa przyszłościowa konkretnego patriotyzmu zależy od modelu społecznego, który jest w nim zawarty, od skali rezerw politycznych, na który jego model społeczny może liczyć w danym konkretnym miejscu i czasie. Z drugiej strony patriotyzmem dobroczynnym dla narodu, przdatnym narodowi w chwilach trudnych jest taki patriotyzm, który rzetelnie i racjonalnie kształtuje formy swojego wyrazu i swych dążeń tak, aby odpowiadały one realnym potrzebom narodu, aby nie były patriotyzmem destruktywnym lecz konstruktywnym. Można się tu posłużyć następującym przykładem: po upadku Powstania Styczniowego bohaterowie powstania, czerwoni romantycy „ocalali spod knuta i szubienicy” (jak pisał wówczas Walerj Wróblewski) w najlepszej patriotycznej intencji, ale oderwani od sytuacji krajowej przygotowywali powstanie zbrojne. Było to jednak i nieradne, nie odpowiadało możliwościom i pragnieniom spacyfikowanego kraju. Rozumnym patriotyzmem był wówczas patriotyzm „pracy organizacyjnej”, która to drogę podtrzymywania ducha w narodzie i kształtowania nowych wartości narodowych wybrali ówczesni pozytywści krajowi.

— JAKIE BYŁY ECHA MIĘDZYNARODOWE POWSTANIA W KRAKOWIE ROKU 1846?

— 9-dniowe Powstanie wywołało ogromne echo. Zwiększa szeroki był jego oddźwięk wśród szeroko pojętej lewicy europejskiej. Dziś z perspektywy stu kilkudziesięciu lat wiemy, jakie znaczenie w historii nowoczesnego świata miał Manifest Komunistyczny. A przecież czytamy w nim że: „wśród Polaków komuniści popierają partię, która rewolucyjną agrarną uważa za warunek wyzwolenia narodowego, że sama partia, która wywołała Powstanie Krakowskie 1846 roku”.

I oto — na 48 godzin przed wybuchem walk lotowych w Paryżu w roku 1848, kiedy rewolucja europejska dosłownie wisiła w powietrzu, w Brukseli spotkali się demokraci różnych narodowości dla uczczenia 2. rocznicy Powstania Krakowskiego. Leleweł, Marks, Engels — przemawiali wspólnie na tym zebraniu. Leleweł powie tam o ruchu krakowskim, że jest to „pierwsza rewolucja socjalna, która się otwarcie objawia na horyzoncie polskim. Od tego czasu niepodobna, aby jaka inna, ze wstecznymi wyobrazeniami nastąpić mogła”. Dla Marksa i Engelsa Rewolucja Krakowska była tym radykalnym, ludowym modelem, którego realizację chcieli oni widzieć w nadchodzącej rewolucji. Toteż powie Marks, że „Rewolucja Krakowska dała całej Europie piękny przykład, utożsamiając sprawę narodową ze sprawą

Rozmawiał: OLGIERD JĘDRZEJCZYK

0 wydarzeniach roku 1846 pisze prof. Stanisław Grodziski

Byle każdy kawał polskiego żelaza znalazł dłoń

Organizatorzy nie szacowali z góry swoich sił; rozpoczęli od zamiarów. Walka rozpoczęła się miała w Wolnym Mieście Krakowie i natychmiast objęły wszystkie trzy zabory. Jednego dnia, to jest 21 lutego 1846 roku gromady powstańców uderzą na miasta powiatowe i sparaliżują lokalną władzę zaborczą. Gromady te połączą się w pułki, te zaś — w dywizje i armie. Pierwszy atak wymierzony zostanie przeciw najpotężniejszemu zaborcy, to jest Rosji; świeżo zorganizowane korpusy z Krakowa i Galicji przez Małogoszcz i Radom wyruszą ku Dęblinowi, zdobędą ją i twierdzą z marszu, zajmą linię Wisły, a szybkość uderzenia przesądzi o sukcesie. Słabsze rezerwy drugiego rzutu zastąpią tymczasem główne pole walki od strony Prus i Austrii — a może nawet same uporają się z nieprzyjacielem, bo przecież pruskie garnizony w Wielkopolsce liczą około 4 000 żołnierzy, zaś austriackie w Galicji — dwa razy tyle. Zanim nadadzą regularne armie tych państw, ziemie polskie będą wyzwolone, a wszyscy mężczyźni zdolni do noszenia broni, znajdą się w szeregach.

Tylko z jaką bronią w ręku? Wprawdzie gromady powstańcze, późniejsze regularne pułki i dywizje, będą zrazu niemal bezbronne, ale uzbrojenie zdobędą na nieprzyjaciela. Autor tego planu, znakomity mówca, wołał:

— „A nie lękaj się, tyłomiliony narode, żeby ci zabrakło oręża! Byle każdy kawał polskiego żelaza znalazł dłoń, co go podniesie przeciw garstkowi bagnietów, ginących w powodzi wozbranego powstania... Nie myślcie, moi bracia, że kosa jest słabą bronią — to najtęższy, najstraszniejszy oręż na ziemi. Czyż nie widzicie w kościolach pańskich na chorągwiach, że śmierć z kosą jest wymalowana? A kiedy Pan Bóg śmierci dał kosę, a nie karabin, więc kosa mocniejsza od karabina; śmierć z kosą wszystko zwycięży na ziemi i wy tak zwyciężać będziecie!”

Tym ogromnym powstaniem, które w ciągu krótkiego czasu rozbiło całe Święte Przymierze, od Renu i Adriatyku po Ocean Spokojny, kierować miał Ludwik Mierosławski, zwany potem „wodzem spraw przegranych”. Przytoczone tu słowa wypowiedział wprawdzie później, w czasie powstania styczniowego, ale dobrze charakteryzują one jego poglądy. Na wybuch tego powstania, czyli na dzień 21 lutego 1846 roku wódz zdążyć nie mógł, gdyż tydzień przedtem aresztowany został przez policję pruska.

Wiadomo, jak dalece realizacja odbiegała od planu. Królestwo Kongresowe zachowało spokój. Organizacja wielkopolska, słabo zakonspirowana, uległa rozbięciu przez aresztowania w połowie lutego. W Galicji pierwsze próby wywołania powstania narodowo-wyzwoleńczego stłumione zostały krwawo i tragicznie przez masowe wystąpienia chłopów przeciw dworom — słuwną „rabację”. Lud wiejski nie dał posłuchu propagandzie emisariuszy i działaczy rewolucyjnych; opowiedział się w ogromnej większości po stronie władzy zaborczej.

Rozpoczął się więc w takich warunkach, izolowane od pozostałych dzielnic polskich powstanie w Wolnym Mieście Krakowie. Wojsko austriackie, które 18 lutego zajęło Kraków, nie wytrzymało nacisku zrewolucjonizowanej ulicy, i na wiadomość o ciągnących

ku miastu gromadach powstańczych, pośpiesznie ewakuowało się na prawy brzeg Wisły. Rząd Narodowy, zorganizowany 22 lutego, stał się suwerenną władzą powstańczą. Nad niewielkim jednak terenem rozciągał swą władzę. Pieszy woźniac potrzebował niecałych dwu dni pośpiesznego marszu, aby cały obszar „Wolnego Miasta Krakowa z okolicą” przemierzyć z zachodu na wschód, od ujścia Przemszy po wieś Kościelniki (dziś na zachód od Nowej Huty). Pół dnia wystarczyło mu aż nadto, by od austriackiego posterunku granicznego w Podgórze na prawym brzegu Wisły dotrzeć do komory celnej w Michalowicach, na granicy Królestwa Polskiego. Liczył obszar Wolnego Miasta w przedmienu powstania około

włościan warunkowo tylko posiadana, stanie się bezwarunkową ich własnością, listą czynszu, pańszczyzny i wszelkie tym podobne należności bez żadnego wynagrodzenia, a poświęcenie się sprawie narodowej z bronią w ręku będzie wynagrodzone ziemią z dóbr narodowych”.

Podpisani pod tym tekstem Jan Tyssowski, Ludwik Gorzkowski i Aleksander Grzegorzewski to byli ludzie skromni, a nawet wręcz prosi: prawnik-agronom, fizyk, drobny właściciel ziemski i późniejszy sybirak. Wzięli władzę w ręce, gdy trzeba było przyjąć na siebie odpowiedzialność, by nie powtórzył się błąd Nocy Listopadowej 1830 roku; ale nie unieśli ciężaru tej władzy. Przecież jednak spod ich pióra wyszedł tekst zawierający nie tylko hasła walki z wrogiem, ale i kapitalny program rewolucyjnej przebudowy społeczeństwa: zrównania wszystkich wobec prawa, uwłaszczenia chłopów,

Scena z filmu o Dembowskim pt. „Pasja”. Fot. W. Klag

146 000 mieszkańców, z czego większość przypadła na 244 wieś i 3 miasteczka, a na sam Kraków pozostawało 43 000. Niewiele wykroczył on poza obręb dzisiejszych Plant. Mijając je, mówiono: wjeżdżamy do Krakowa, stolicy miasta Krakowa.

Jako baza powstania, skierowanego przeciw całemu „Świątemu Przymierzu”, nie przedstawiał się więc Kraków imponująco. Nie dolał postawie pod brzoń owych pułków i dywizji konyńskich. Jeśli nie liczyć starcia na Podgórze, gdzie zginął Edward Dembowski, oraz bitwy pod Gdowem, powstanie upadło niemal bez walki. Dyktator, Jan Tyssowski, złożył broń razem z 1 500 ochotników na granicy pruskiej. Dnia 9 marca wkroczyli do Krakowa oddziały rosyjskie, a zaraz po nich austriackie.

Upadło więc to powstanie, zanim zdolało się rozwinąć i okrzepnąć organizacyjnie; nie ulega reszta wiarygodności, że nie miało ono żadnych szans militarnych. Zdolało jednak sformułować swój program społeczny i polityczny.

Zasługują tu na przypomnienie piękne słowa „Manifestu rządu narodowego Rzeczypospolitej Polskiej”, datowanego z 22 lutego 1846 roku: „Jest nas dwadzieścia milionów, powstaliśmy razem jak mąż jeden, a potęgę naszą żadna nie przemoże siła; będzie nam wolność, jakiej dotąd nie było na ziemi, wywalczymy sobie skład społeczeństwa, w którym każdemu podług zasług i zdolności, w dobrej ziemi będzie mógł użytkować, a przywilej żaden i pod żadnym kształtem mieć nie będzie miejsca, którym każdy Polak znajdzie zabezpieczenie dla siebie, żony i dzieci swoich, w którym upośledzony od przyrodzenia na ciele lub na duszy znajdzie bez upokorzenia niechybna pomoc całego społeczeństwa, w którym ziemia działa przez

opieki społecznej, wynagrodzenia dla weteranów, budowy ustroju, zapewniającego każdemu co mu się należy. Niewiele wykroczył on poza obręb dzisiejszych Plant. Mijając je, mówiono: wjeżdżamy do Krakowa, stolicy miasta Krakowa.

Propozycje te posły dalek, niż hasła wszystkich uprzedniów powstań polskich. Różnił je przez Edwarda Dembowskiego, zwłaszcza w odezwie „Do wszystkich Polaków umiejących czytać”, nabrały charakteru pełnego, jasno wyrażonego, radykalnego programu. Szerokim echem — zwłaszcza podczas Wiosny Ludów — odbiło się sformułowanie, iż „Rzeczpospolita Polska wszystkim przyniesie szlachectwa i uciśki znosi, i wszystkich ludzi równymi stanowi”.

Nie tylko na tym wartość tego programu polega. Pamiętać należy, iż sformułowało go nie uznani i znani przywódcy, lecz prości działacze, wyniesieni do władzy niemal przypadkowo. Świadczyło on więc o wartościach społeczeństwa, podejmującego walkę o wolność w sytuacji niemal beznadziejnej.

Nie stracił nic ze swej oryginalności ani wartości, mimo upływu stu trzydziestu pięciu lat. A oto dowód. Zwrócił niedawno uwagę Bogusław Leśnodorski, iż w wydawnictwie, opracowanym z inicjatywy ministrów oświaty państw, składających koalicję antyhitlerowską p.t. „The European Inheritance” (Dziedzictwo Europy, Londyn 1955) znalazł się w wyborze najcenniejszych dokumentów myśli europejskiej tylko jeden polski tekst. Był nim „Manifest Rządu Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej” z 22 lutego 1846 roku. Jest niewątpliwie głębszy sens w fakcie, iż społeczeństwo polskie nawet w najcięższych warunkach stać było na formułowanie programów prawdziwie wielkich.

STANISŁAW GRODZISKI prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego

Kalendarz wydarzeń

- Druga połowa stycznia — W Krakowie odbywa się narada spiskowa, w czasie której uzgodniono skład przyszłego Rządu Narodowego, termin wybuchu ustalonego na 21/22 lutego.
- 18. II — Wojska austriackie wkraczają do Krakowa. Władze spiskowe podejmują decyzję odwołania powstania, która niebawem zostaje cofnięta. Jan Aloyz, delegat emigracji, wyjeżdża po kryjomu z miasta.
- 20. II — Walki uliczne na terenie miasta. Pomyślne akcje wojskowe w okręgu krakowskim.
- 22. II — Gen. Collin nakazuje odwrót, wraz z nim opuszczają miasto rezydenci, przez Senatu ks. Schindler i niekierujący senatorowie. Ujawnienie się Rządu Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej. Manifest do Narodu Polskiego.
- 23. II — Ogłoszenie Ustawy Rewolucyjnej.
- 24. II — Wczesnym rankiem gen. Collin ewakuuje Podgórze. Austriacy opuszczają Wieliczkę. E. Dembowski ogłasza tam powstanie. Jan Tyssowski zostaje dyktatorem, Edward Dembowski — jego sekretarzem. Delegacja górników wielkich przybywa do Krakowa.
- 24/25. II — Zamach kontrrewolucyjny prof. Michała Wiszniewskiego, udaremniony przez interwencję Dembowskiego.
- 26. II — Ukazuje się pierwszy numer „Dziennika Rządowego Rzeczypospolitej Polskiej”. Porażka powstańców pod Gdowem. Wieliczka w ręku wojska austriackiego.
- 27. II — Procesja z Krakowa na Podgórze, w czasie której od kul austriackich ginie Edward Dembowski.
- 28. II — Przedstawienie „Krakowiaków i Górali” w teatrze w obecności dyktatora Tyssowskiego.
- 1. III — Przegląd powstańczej siły zbrojnej na Rynku.
- 2. III — Tyssowski składa władzę. Delegacja krakowian u gen. Collina, który żąda bezwarunkowego poddania się miasta.
- 3. III — Do Krakowa wkraczają wojska rosyjskie, a dopiero po nich oddziały austriackie.
- 4. III — Tyssowski wraz z grupą wojsk powstańczych przekracza granicę pruską i składa broń.

Sztandar Powstania Krakowskiego.

Weryfikacja wieku wielu miejscowości

Sensacje z przeszłości odsłania „Słownik historyczno-geograficzny województwa krakowskiego”

Od 1958 roku trwają w Instytucie Historii Polskiej Akademii Nauk prace nad „Słownikiem historyczno-geograficznym ziem polskich w średniowieczu” zainicjowane przez profesora Karola Buczkę. W tych dniach ukazał się właśnie w księgarniach zeszyt I część I. Słownik historyczno-geograficzny województwa krakowskiego” będącego częścią zamierzonego na wielką skalę przedsięwzięcia naukowego-wydawniczego.

„Słownik” obejmuje wszystkie nazwy miejscowości i obiektów fizjograficznych jak rzeki, jeziora, góry, lasy itd. występujące w średniowieczu na terenie województwa krakowskiego. Dane zebrane w „Słowniku” mają szczególne znaczenie dla historyków i językoznawców urbanistycznych, konserwatorów zabytków, miłośników historii lokalnej a nawet... urzędów państwowych. Już w czasie prac przygotowawczych do wydania tego pierwszego zeszytu stały się one impulsem do nowych prac naukowych. Korzystali z nich nawet badacze zagranicą.

Podstawą do opracowania „Słownika” były wszelkie źródła oraz źródła nekrobiałkowe powstałe przed 1500 rokiem: księgi sądowe ziemskie i grodzkie, metryki i wieści, rejestry podatków, inwentarze, rachunki kłosańskie, wczasie, roczniki i kroniki, rejestry świętochłonstwa itp. W czasie ich badania wyjaśniono wiele zagadek i tajemnic z przeszłości. Między innymi wiek wielu miejscowości został przesunięty w czasie wstecz lub odwrotnie. Odkryto wiele zanikłych, zupełnie nieznanych miejscowości, zmierzonych przez wody Wisły lub Dunajca lub w czasie wojen.

Prace nad „Słownikiem krakowskim” potrwać jeszcze wiele lat. Przewiduje się wydanie kilkunastu zeszytów. (lub)

Narada u prezydenta E. Janczarskiego

Gdy mowa o zaopatrzeniu trzeba pozbyć się taniego optymizmu...

Wczoraj w obecności wiceprezydenta m. Krakowa Eugeniusza Janczarskiego z udziałem dyrektorów krakowskich przedsiębiorstw handlu uspołecznionego, rzemiosła, PIH, odbyła się narada dotycząca planu społeczno-gospodarczego na rok bieżący, a w szczególności zaopatrzenia rynku w podstawowe artykuły. Omawiane tematy nie wypadły zbyt optymistycznie. W sklepach wójt. krakowskiego do końca I kwartału zabraknie towarów za co najmniej 800 mln zł. Jeżeli w I półroczu br. zaopatrzenie Krakowa będzie jeszcze w miarę znośne, to wyraźny kryzys nastąpi w II półroczu, kiedy to wyczerpane zostaną zapasy jakie posiada jeszcze handel.

W ramach „reorganizacji administracyjnej” kraju, Kraków został okrojony z zaplecza rolniczego. Decyzje te obecnie odbijają się w dwójnasób. W tej sytuacji zdaniem prof. Eugeniusza Garbaczka, miasto nie może być samowystarczalne. — Chyba, że będzie korzystało z przyrostu jakie przynosi ruch turystyczny, a które są gdzieś odprowadzane.

Kraków odzyska nie tylko brak artykułów spożywczych, brak tłuszczów, serów nabiału, makaronu itd., ale także przemysłowych: raftu, dani-

skich, sprzętu RTV, papieru toaletowego itp. Zdaniem dyrektora WPHW najgorzej przedstawia się sytuacja w meblach. Całkowicie brak odkurzaczy, robotów kuchennych, żarówek. Niepokojąco niskie stają się także dostawy artykułów tekstylnych (brak 50 proc. w stosunku do zapotrzebowania). Sytuacja ta odbije się w najbliższym czasie przede wszystkim na mniejszych dostawach, konfekcji. Już obecnie zwykłe podszewki stały się rarystem. Duży deficyt występuje także w wrobach kosmetycznych i chemicznych (51 proc. pokrycia) włącznie z mydłem i proszkami do prania.

Jednak zakłady uparcie bronią się przed podjęciem taktyki dezycji. Natomiast rzemieślnicy, które chętnie przejmie to „niebezpieczne dziecko” nie ma z kolei odpowiednich materiałów. Bledne kole...

Obecnie brak danych, aby precyzyjnie określić prognozy krakowskiego handlu. Różnica 1,4 proc. pomiędzy przychodami pieniężnymi krakowianami a możliwościami nabywczymi ma charakter inflacyjny i w najbliższym czasie nabiorą podobnie do siebie powiększy. Tak więc należy spodziewać się dalszego polepszenia różnic pomiędzy podażą a popytem.

W trakcie narady dyrektorzy krakowskich przedsiębiorstw handlu operowali z wielką werwą różnymi wskaźnikami: dynamicznego wzrostu sprzedaży, wykonania planu, itp. I rzecz ciekawa wszystkie wskaźniki wykazywały na realizację ponadplanowe! Podano przykładowo, że w styczniu sprzedano więcej jajek, ryżu, proszku do prania niż w trzecim kwartale roku. Prawdą jest, że w tym czasie nie było w sklepach już dostaw. Niestety zarówno w styczniu jak i obecnie z nabywcami powiększają artykułów były poważnie błędny. Może więc więcej realizmu? (d.s.)

Codziennie kilkadziesiąt tysięcy złotych wyrzucamy na śmieć

Teoretycznie na każde dziesięć tysięcy mieszkańców powinien przypadać jeden punkt skupu surowców wtórnych. W Krakowie powinno ich być siedemdziesiąt. Jest 36. Nie wielka liczba punktów skupu, szczególnie w rejonie nowych osiedli mieszkaniowych odstrasza zwolenników gromadzenia makulatury, szmat itp. Gdzie magazynować makulaturę, butelki, zużyta odzież? Komu te surowce sprzedawać?

Brak informacji o tym gdzie można znaleźć najbliższy punkt skupu powoduje, iż codziennie kilkadziesiąt tysięcy złotych idzie na śmieć. Sprawy te nie są jednak bez znaczenia. W tym celu w Krakowie utworzono zespół, który zbierze surowce wtórne, które nie przynoszą większych rezultatów.

W ubiegłym roku Okręgowe Przedsiębiorstwo Surowców Wtórnych wprowadziło nową formę skupu: ruchome punkty, które w ustalonych okresach w te-

Raptulaz Krakowski

W budynku przy ul. Pawiej 3 należącym do PGM znajduje się protezownia ZOZ-1, która rozgrzana wosk z wodą wypuszcza do przewodów kanalizacyjnych. Wosk stygnąc nie przechodzi przez osadniki, zapycha przewody i w efekcie woda przedostaje się do piwnic, zalewając kotłownie. Przez miesiąc gdzieś rozlewała się woda odprowadzająca spalinę z kotłów woda dostaje się do pieców. Przedwczoraj sytuacja stała się bardzo groźna gdyż woda zaczęła zalewać po pielniki, co mogło spowodować awarię pieców. Podobne przypadki zdarzały się i wcześniej, ale nigdy nie doszło do tak groźnego stanu. Pieca są nowe a remont kotłowni zakończył się dopiero 31 grudnia 0,5 mln zł pojdzie na marne jeśli nieczystości nadal będą regularnie zalewały kotłownię. Zaintereso-

Ubrania z „Vistuli” niestety nie dla każdego

Zakłady Przemysłu Odzieżowego „Vistula” w Krakowie przedstawiły w dniu wczorajszym, w czasie spotkania z Krakowianami Przedsiębiorstwami Handlowymi, swoją kolekcję wzmocniona ubrań męskich przeznaczona dla rynku wewnętrznego na II półroczu 1981 r. Przedstawiono około 30 propozycji, które będą nakładane na giętkie wieszaki w Poznaniu. Podkreślić należy propozycje dyrektora „Vistuli” dotycząca podniesienia wartości kontraktów z krakowskim handlem i jeszcze przed zielda poznajskich.

Uwagę zwrócić należy na ubrania z kamizelkami, poszukiwane na naszym rynku. Ich produkcja niestety będzie ograniczona wwarunkowania i ilości produkcji ubrań dwuczęściowych. Nowości stanowią wierzchni zestaw ubrańowy składający się z dwóch marynarek i marynarki. Propozycja ciekawa jest cena niebia, około 6000 zł z zainstalowaniem przyjęto propozycję wiodącą samodzielną produkcję kamizelki w krakowskim zakładzie, który można chłodzić bez marynarek. Pierwsza seria może ubrać do jesiennej w Warszawie, początkowo tylko w Krako-

wani, tzn. PGM, któremu podlega budynek I ZOZ, który jest głównym winowajcą, nie bardzo mogą dojść do porozumienia z WSS „Sportem”. Oddział Śródmieście. W związku z przedłużającym się stanem zagrożenia trzeba będzie wydać decyzję o zamknięciu kotłowni. Spowoduje to wyłączenie z eksploatacji wszystkich urządzeń w barze „Smok” i zaprzestanie wydawania posiłków dla 10 tys. osób. Dotknie to także wszystkie sklepy i kioski korzystające z pary dostarczanej przez te kotłownie. Kto będzie odpowiedzialny za ten stan rzeczy, jeśli wydarzy się wypadek? Czy naprawdę nie można uzgodnić winnego i jak najszybciej podjąć się wykonania osadnika, który przechwytywałby wszystkie zanieczyszczenia i nie dopuszczał do zalewania kotłowni? (zur)

PROGRAM I

6.00 TTR, RTSS — chemia, sem 2 Elektryka 17)

6.30 TTR, RTSS — biol. sem 2. Pierwotniki

9.55 Dla szk. jez. pol. kl. 7. Eliza Orzeszkowa — ABC...

11.00 Dla szk. jez. pol. kl. 8 Stefan Żeromski w Naleczowie

13.30 TTR, RTSS — geogr. sem 4 Ruch Obrótowy Ziemi.

14.00 TTR, RTSS — hod. zwierząt, sem 4. Choroby i wazyne zwierząt gospod.

14.30 Telewizja w sprawie miliardów

15.20 Decyzje piętnastolatów

15.50 Program dnia

15.55 Obiektwy

16.15 Dziennik

16.30 Czwartek TDC: Turniej Gospodarczych oraz film w serii „Był sobie człowiek”

17.30 Magazyn Motoryzacyjny

17.55 Poligon

18.20 Telewizja Młodych przedstawia

18.50 Dobranoc

19.00 Sonda „Coś za coś”

19.30 Dziennik telewizyjny

20.10 Teatr Sensacji: R. Anderson „Samotnik” — reż. A. Domalik

TV PROGRAM TELEWIZJI

20.55 Wieczorne dyskusje — Marksizm dzisiaj

21.25 Pegaz — aktualna publicyst. kult.

22.15 Wariacje na temat — progr. rozr. Wyst. J. Kazimarski „Wolna grupa Bukowina”, P. Gintrowski, M. Winiakowski, G. Bukala, J. Wolek, Wajdy Jagiellońskie i in.

23.05 Dziennik

23.20 Telewizja w sprawie miliardów

Adam Koczur przewodniczącym DK FJN-Śródmieście

Na ostatnim Plenum Dzielnicowego Komitetu FJN w Śródmieściu złożył rezygnację długoletni jego przewodniczący Franciszek Pastuszak, w związku z przejściem w najbliższym czasie na emeryturę. Nowym przewodniczącym wybrano wieloletniego działacza społecznego, dyrektora Miejskiego Biura Projektów ADAMA KOZURA. Plenum przyjęło także program działania na rok 1981 i wysłuchało sprawozdania z efektów zbiórki na FNOZ.

WYSTAWY

WAWEL — Komnaty Królewskie (niezł.) Skarbiec koronny Zbrojownia (10-15.30). Wyst. Wawel zaginiony (10-15.30). GRZYB KRÓLEWSKI I DZWIANY ZYGMENTA (9-15.30). MUZEUM NARODOWE SUKIENICE (niezł.). DOM JANA MATEJKI (Floriańska 4): Wystawa Nowe nabytki Domu Jana Matejki (1971-1980) (10-16). KAMENICA SZOLAYSKICH (pl. Szczęśliwski 9) (niezł.) NOWY GIACI (al. 3 Maja 14): Wystawa obrazu „Mała Panorama Racławicka” J. Styki W. Koskowiaka wystawa grafik: Zyur von Rossem (10-16). ZBIÓRKA CZYTARSKICH (Piłarska 8): Wystawa archiwalnej zbiorów Czajkowskich (12-18 wst. wol.). MUZEUM ETNOGRAFICZNE (ul. Wolnica 1): (niezł.) MUZEUM HISTORYCZNE (Jana 12): Wystawa „Militaria zezary” (9-15). STARA SYNAGOGA (Szeroka 34): 7 dzieł kultury 2 zabytki Krak. (10-17). PRZYKRAKASKA 4: Wystawa fotograficzna „Ocalali z zapomnienia” (10-17). GALERIA TEATRALNA (niezł.) ODDZIAŁ TEATRALNY (Szpitalna 21): (niezł.) KRZY SZTOFOWY (Rynek 12) Wystawa z dzieł w kulturze Krak. (10-14). GALERIA (Szczęśliwska 21): Wystawa J. Berka „Dokumenty manifestacji z lat 1968-1980” (11-15). MUZEUM ARCHEOLOGICZNE (Poelska 3): Wystawy: „130 roczn powstania Muzeum Archeologicznego w Krakowie w archiwum” w Krak. wle w. wst. wol. MUZ. LEJNA (Topolowa 5): Wystawa: Lejny w Polsce oraz Wyst. „Rewolucja 1905-1907 na ziemiach polskich” (9-15 wst. wol.). WYDŁAWKA (Tetmajera 28): Folklor wsi podkarpackiej (15-18). MUZEUM

PROGRAM II

Dwójka dla drugiej zmiany: Premiera dnia

10.00 Sonda: Coś za coś

10.30 Magazyn Motoryzacyjny

10.55 Popołudnie przegrody i podróży — wyd. gdańskie

15.50 Jez. rosyjski, kurs podst. lek. 18.

16.20 Jez. francuski, kurs podst. lek. 18.

16.50 Program dnia

16.55 Poradnik działkowiczy: luty

17.25 Popołudnie przegrody i podróży — wyd. gdańskie

Uwaga: Mieszkańcy dzielnicy Śródmieście oraz gmin Gołęza, Iwanowice, Jermianowice-Przegonia, Michałowice, Skala, Sułoszowa, Trzyciąż!

Informacja o działalności placówek służby zdrowia w lecznictwie otwartym na terenie Zespołu Opieki Zdrowotnej Nr 1 „Śródmieście” w Krakowie w soboty wolne od pracy.

Od dnia 16 lutego 1981 r. czynne będą następujące placówki, udzielające świadczeń medycznych w soboty wolne od pracy w godzinach 9-14:

- Przychodnia Międzyzwojowa — Kraków, al. Pokoju 4, tel. 181-80, 183-96 — udziela porad z zakresu chorób wewnętrznych, pediatrii, stomatologii. Czynny będzie również gabinet zabiegowy w godz. 6-14. Zgłoszenia wizyt domowych w godzinach 8-12.
- Przychodnia Międzyzwojowa — Kraków, ul. Skawińska 8, tel. 328-95 — udziela wyłącznie porad ambulatoryjnych z zakresu chorób wewnętrznych i pediatrii — bez wizyt domowych. Czynny będzie również gabinet zabiegowy w godzinach 8-14.

Wzręć wymienione przychodnie udzielają świadczeń niezależnie od miejsca zamieszkania na terenie dzielnicy „Śródmieście”. Działalność gabinetów zabiegowych w pozostałych przychodniach nie ulega zmianie.

W ośrodkach zdrowia w Gołęzi, Iwanowicach, Jermianowicach, Skale, Sułoszowej i Trzyciążu czynne są w godz. 9-12 poradnie ogólne (internistyczne) oraz gabinety zabiegowe w godz. 8-14.

Mieszkańcy gminy Michałowice korzystają z przychodni międzyzwojowych w Krakowie.

Przypomina się również, że przez całą dobę Pogotowie Ratunkowe udziela doradczą pomocy osobom, które uległy wypadkom lub nagłym zachorowaniom, wymagającym natychmiastowej interwencji i pomocy lekarskiej.

Adres: Krakowskie Pogotowie Ratunkowe, ul. Łazarza 14, tel. 99.

Informacje o działalności służby zdrowia można uzyskać telefonicznie pod nr tel. 205-11 (czynnym całą dobę). K-911

TEATRY

SŁOWACKIEGO (pl. Ducha 1): K. Wojtyła: Brat naszego Boga — 19.15. MINIATURA (pl. Ducha 2): L. Bellon: Czwartkowe damy — 19.30 (przedst. dla dorosłych). STARY (Jagiellońska 1): W Krzemliński: Romans z wodevilu — 19.15. SCENA FORUM (Jagiellońska 1): Wierszy poetyckie Starożytności — Jan Kochanowski — 19.30. KAMERALNY (Roh. Stallgrada 10): S. Mrozek: Zabawa Na pelagijnym morzu — 19.15. BAGATELA (Karmelicka 6): D. Buzzałi: Wszystko dla człowieka — 19.15. LUDOWY (os. Teatralne 34): W. Bogusławski: Krakowianka i Górale — 19.15. MUZYCZNY (Lubicz 49): C. Zeller: Płaszcz i Tyrolu — 19.15. GROTESKA (Skarbowska 2): J. Wolski: Tętno nieraż skradzione — 19.15. TEATR ST. KRZEMLIŃSKIEGO (ul. Chudzińskiego 19): K. Chudziński: K. Jasiński: Donkichoteria — 19.15.

Pozostałe teatry nieczynne.

KINA

KIJÓW (Krasieńskiego 34): Parzywa dwunastka (USA 18 lat) ** 19.30. KULTURA (Rynek 12): Kotwój (USA 15 lat) ** 19.30. — 8, 12, 14, 20. Omnia (ang. 18 lat) ** 19.30. — 16. Koben (jap. 18 lat) ** 19.30. — 10, 18. MASKOTKA (Dzierżyńskiego 58): Mroczny przedmiot (polski 18 lat) ** 19.30. — 15.30, 17.30, 19.30. MIŁO (Dzierżyńskiego 5): 30 stopni (ang. 12 lat) ** 19.30. — 15.30. WYKROŚNIEC (Lubicz 6): Polska Emma (CSRS 15 lat) ** 19.30. — 10 (seans zamknięty). 12.15, 15.30, 17.45, 20. PASAŻ BIELAKA: Jenny i Toby wśród dziesiąt zwierząt (USA 6.0) ** 19.30. — 10, 14. Zwolnienie warunkowe (USA 18 lat) ** 19.30. — 12, 16, 18, 20. ROTUNDA (Oleandry 17): DKF (USA 15 lat) ** 19.30. — 15.30. Wyrzek smierci (pol. 18 lat) ** 19.30. SPINKS (Młajkowskiego 2): Przybywa jeździec (USA 15 lat) ** 19.30. — 16, 18, 20. SWIT DUZA SALA (os. Teatralne 10): Pobby Deerfield (USA 15 lat) ** 19.30. — 15.30, 18, 20.15. SWIT MAŁA SALA: Prywatne piekło (USA 15 lat) ** 19.30. — 15, 17, 19. ŚWIATŁO WID DUZA SALA (os. Na Skarpie 7): Ojciec Święty Jan Paweł II w Polsce (pol. 6.0) — 16, 18, 20. ŚWIATŁO MAŁA SALA: Ostatni połącz z Gun Hill (USA 15 lat) ** 19.30. — 15, 17, 19. UGOŁOŻENIE (os. Ułokre): Corleone (wł. 18 lat) ** 19.30. — 17, 19. Błękitna planeta (austral. 6.0) ** 19.30. — 15. WANDA (Waryńskiego 5): Manhattan (USA 18 lat) ** 19.30. — 10, 12, 14, 16, 18, 20.15. WARSZAWA (Stradom 5): Głina czy lajdak (fr. 18 lat) ** 19.30. — 10, 12.15, 15.45, 18. Zasady (rom. USA 15 lat) ** 19.30. — 20.15. WOLNOŚĆ (18 Stycznia 1): Ojciec Święty Jan Paweł II w Polsce (pol. 6.0) — 10, 12, 16, 18, 20. WRZOS (Zamojskiego 50): Powrót Mehagadzilli (jap. 12 lat) ** 19.30. — 15, 18, 20. WIEDZA (Rynek 12): 27. Piesza miłość (wł. 18 lat) — 8.15, 14.00. Młody Frankenstein (USA 15 lat) — 10.15, 16.00. Mendigino (wł. 18 lat) — 12.15. ZWIĄZKOWIEC (Grzegorzewka 7): Przepustka dla marynarza (USA 15 lat) ** 19.30. — 15.45. Rocky II (USA 15 lat) ** 19.30. — 18. Szałhan nr 8 (jap. 18 lat) ** 19.30. — 20.15 (pożegnanie z filmem).

INFORMACJA SŁUŻBY ZDROWIA

tel. 205-11 (czynnym całą dobę)

CHIRURGICZNY, CHIRURG DZIECI, LARYNGOLOG, UROLOGICZNY, OKULISTYCZNY

Nowa Huta, os. Na Skarpie 65.

POGOTOWIE

Łazarza 14 wypadki tel. 99 z chorowania i przewozy 233-33 informacja 205-11 Centrala pogotowia 336-00 Rynek Podgórski 2 625-50 Pogotowie Telugu tel. 617-60 wewn. 101 Lotnisko Bałtyk 190-20 N. Huta 422-22 417-70 Kraków 900 206-26 Silesko wice tel. Iwanowice 50 Jermianowice 40 Przegonia 3 Mysiecin 6 900 Skawińska 5 Wietliczka 9 323-54 Niepiomnie 168

APTEKI

POZOSTAŁE KINA NIECZYNNIE.

WYSTAWY

WAWEL — Komnaty Królewskie (niezł.) Skarbiec koronny Zbrojownia (10-15.30). Wyst. Wawel zaginiony (10-15.30). GRZYB KRÓLEWSKI I DZWIANY ZYGMENTA (9-15.30). MUZEUM NARODOWE SUKIENICE (niezł.). DOM JANA MATEJKI (Floriańska 4): Wystawa Nowe nabytki Domu Jana Matejki (1971-1980) (10-16). KAMENICA SZOLAYSKICH (pl. Szczęśliwski 9) (niezł.) NOWY GIACI (al. 3 Maja 14): Wystawa obrazu „Mała Panorama Racławicka” J. Styki W. Koskowiaka wystawa grafik: Zyur von Rossem (10-16). ZBIÓRKA CZYTARSKICH (Piłarska 8): Wystawa archiwalnej zbiorów Czajkowskich (12-18 wst. wol.). MUZEUM ETNOGRAFICZNE (ul. Wolnica 1): (niezł.) MUZEUM HISTORYCZNE (Jana 12): Wystawa „Militaria zezary” (9-15). STARA SYNAGOGA (Szeroka 34): 7 dzieł kultury 2 zabytki Krak. (10-17). PRZYKRAKASKA 4: Wystawa fotograficzna „Ocalali z zapomnienia” (10-17). GALERIA TEATRALNA (niezł.) ODDZIAŁ TEATRALNY (Szpitalna 21): (niezł.) KRZY SZTOFOWY (Rynek 12) Wystawa z dzieł w kulturze Krak. (10-14). GALERIA (Szczęśliwska 21): Wystawa J. Berka „Dokumenty manifestacji z lat 1968-1980” (11-15). MUZEUM ARCHEOLOGICZNE (Poelska 3): Wystawy: „130 roczn powstania Muzeum Archeologicznego w Krakowie w archiwum” w Krak. wle w. wst. wol. MUZ. LEJNA (Topolowa 5): Wystawa: Lejny w Polsce oraz Wyst. „Rewolucja 1905-1907 na ziemiach polskich” (9-15 wst. wol.). WYDŁAWKA (Tetmajera 28): Folklor wsi podkarpackiej (15-18). MUZEUM

INNE

CENTRUM INFORMACJI TURYSTYCZNEJ „WAWEL-TOURIST” (ul. Pawła 8) — tel. 260-91, 204-71 (8-18)

POGOTOWIE TECHNICZNE „POLMOBYT” (ul. Pokoju 81) — 300-84 (czynnie 6-22)

TELEFON ZAUFANIA: 371-37 (16-22)

OŚRODEK INF. USŁUGOWEJ KUP-GROMADA (Mały Rynek 5) tel. 271-30 328-50 (7-18) Nowa Huta os. Zwody 7 tel. 447-31 (8-16)

SPÓŁDZIELCZY PUNKT PEDYATRYCZNY I KARDIOLOGICZNY (Reja 11) — ramowanie wizyt domowych — tel. 225 66 258 28 (od 15.30 do 23.00)

POMOC DROGOWA PZMO (al. Planu 6-letniego 154) — tel. 417-60, 418-32 (czynna: 7-23)

RADIO

PROGRAM I na fali 1322 m

DZIENNIKI: 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.05, 14.00, 15.00, 17.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00

6.00 Sygnali dnia, 9.00 Czwarty por. roku, 11.40 Tu Radio Kraków, 11.55 Komunik. o st. wód, 12.25 Roln. kwadr., 13.00 Ko-

co-gdzie-kiedy?

CZWARTEK 19 LUTEGO Konrada jutro Leona

W PIĘSKOWEJ SKALE (OJCOWI: (10-18) MUZEUM PRZYRODNI-CZE (Sławkowska 10) (niezł.) MUZEUM ŻUP KRAKOWSKICH (WIELICZKA (8-16) KOBALINA SOLL: (8-16) GALERIA KTF (Roh Stallgrada 13): Wystawa Venus 80” cz. I (9-21) PAWIŁON WYSTAWOWY (pl. Szczęśliwski 3a) Wystawa fotografil „Dzieci egiptu” (11-18). GALERIA (kanonleza 5) (11-18) GALERIA ARKADY: Wystawa malarstwa Pintra Jarzy (10-18) PALAC SZTUKI (pl. Szczęśliwski 4): Wystawa „Stanił w cieniu” (10-17) SALON TSPS Nowa Huta al. Reja 31 Wystawa Nasze obrazy ze zbiorów Towarzystwa (10-17) GALERIA „DE SA” (Jana 3) (12-19) GALERIA ZPAP (Anny 3) (10-18) ZPAP (Floriańska 24): Wystawa rysunków i malarstwa Gieda Jęto (10-18) GALERIA „PRZYMAT” (Kobylska 3) (nieczynna) GALERIA SZTUKI WSPÓL. CZESNEJ (Stolarska 1) (10-12) KLUB MFK (Mały Rynek 4) CZYTELNI: Wystawa fotograficzna „Muzulmanie w ZSRB” (10-21) GALERIA: Wystawa rysunków A. Behnke, J. Birnat, M. Chlanda, P. Kmieć, A. Kowal, J. R. Opaliński, B. Otręba, A. Urbanik, S. Walimski, A. Wiatkowski, R. Zwiński (10-18) KLUB MFK (pl. Centralny) CZYTELNI (10-20) GALERIA (11-20) DWÓREK JANA MATEJKI w Krzeszowicach (Krzeszowickiego 15) (9-14.30 wst. wol.)

PROGRAM III

UKF 68,89 MHz

6.00 Między snem a dniami 6.30 Bez notuści, 6.45 3 min. dla kierowców, 7.8, 10.30, 12.15, 17.18, 18.30 Ekspresy przez świat, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30, 20.30, 21.30, 22.30, 23.30

PROGRAM IV

UKF 68,75 MHz

6.10 Rozm. spr. roln. 6.25 Odpow. na listy, 6.40 Pios. z uśmiechem, 6.45 Co niesie dzień (Kr) 7.40 Radio debaty z Orliną 8.00 W. Szwed, Menuet antyczny (STEREO), 8.10 R-TV Szk. dla Dorosł. Hist. 8.25 Literat. i sztuka dla młodych 8.50 Biurofunkcyj. wola Dofinans. 9.00 Dla kl. 3-4 (1 pol.) 9.00 A. Dworkin — Niekłum na nek. (STEREO), 9.30 Tęła Mozarta i Beethovena (STEREO) 10.00 Dla kl. 4 i 5 (niezł.) Oficerowie — wchodzący 10.50 Estry. orzyl. 11.00 Dla kl. 4 i 5 (niezł.) Wspaniałe nakiłki 11.30 Fragment dram. muz. Tęła 11.70 „Wola” (STEREO) 11.05 Aud. dla wst. (Kr) 11.25 Mel. wól. (Kr) 11.25 Wesołec. walczyński 11.40 Dobra Dobra (STEREO — Kr), 13.00 Dla kl. 3-4 i 5 pol. Druh z jedyną 14.15 Sławne dialogi sławni wuk (STEREO) 15.00 St. Gama (STEREO) 16.05 Lek. 1. Hierd 16.20 Głowa Tęła 16.25 Wst. 16.30 Dobra Dobra, 16.35 Wst. 16.40 Wola B. Barłacka (STEREO) 16.50 Muz. na liście (STEREO) 16.55 Muz. I. Biele (STEREO) 17.40 Rem. z Miedzianar. Konc. Chwał. Amel. zagony przez BDC i Europejskie Dobre Radiowa (STEREO) 18.15 Wersje I kontrowersje.

PROGRAM V

UKF 68,75 MHz

6.10 Rozm. spr. roln. 6.25 Odpow. na listy, 6.40 Pios. z uśmiechem, 6.45 Co niesie dzień (Kr) 7.40 Radio debaty z Orliną 8.00 W. Szwed, Menuet antyczny (STEREO), 8.10 R-TV Szk. dla Dorosł. Hist. 8.25 Literat. i sztuka dla młodych 8.50 Biurofunkcyj. wola Dofinans. 9.00 Dla kl. 3-4 (1 pol.) 9.00 A. Dworkin — Niekłum na nek. (STEREO), 9.30 Tęła Mozarta i Beethovena (STEREO) 10.00 Dla kl. 4 i 5 (niezł.) Oficerowie — wchodzący 10.50 Estry. orzyl. 11.00 Dla kl. 4 i 5 (niezł.) Wspaniałe nakiłki 11.30 Fragment dram. muz. Tęła 11.70 „Wola” (STEREO) 11.05 Aud. dla wst. (Kr) 11.25 Mel. wól. (Kr) 11.25 Wesołec. walczyński 11.40 Dobra Dobra (STEREO — Kr), 13.00 Dla kl. 3-4 i 5 pol. Druh z jedyną 14.15 Sławne dialogi sławni wuk (STEREO) 15.00 St. Gama (STEREO) 16.05 Lek. 1. Hierd 16.20 Głowa Tęła 16.25 Wst. 16.30 Dobra Dobra, 16.35 Wst. 16.40 Wola B. Barłacka (STEREO) 16.50 Muz. na liście (STEREO) 16.55 Muz. I. Biele (STEREO) 17.40 Rem. z Miedzianar. Konc. Chwał. Amel. zagony przez BDC i Europejskie Dobre Radiowa (STEREO) 18.15 Wersje I kontrowersje.

PROGRAM VI

UKF 68,75 MHz

6.10 Rozm. spr. roln. 6.25 Odpow. na listy, 6.40 Pios. z uśmiechem, 6.45 Co niesie dzień (Kr) 7.40 Radio debaty z Orliną 8.00 W. Szwed, Menuet antyczny (STEREO), 8.10 R-TV Szk. dla Dorosł. Hist. 8.25 Literat. i sztuka dla młodych 8.50 Biurofunkcyj. wola Dofinans. 9.00 Dla kl. 3-4 (1 pol.) 9.00 A. Dworkin — Niekłum na nek. (STEREO), 9.30 Tęła Mozarta i Beethovena (STEREO) 10.00 Dla kl. 4 i 5 (niezł.) Oficerowie — wchodzący 10.50 Estry. orzyl. 11.00 Dla kl. 4 i 5 (niezł.) Wspaniałe nakiłki 11.30 Fragment dram. muz. Tęła 11.70 „Wola” (STEREO) 11.05 Aud. dla wst. (Kr) 11.25 Mel. wól. (Kr) 11.25 Wesołec. walczyński 11.40 Dobra Dobra (STEREO — Kr), 13.00 Dla kl. 3-4 i 5 pol. Druh z jedyną 14.15 Sławne dialogi sławni wuk (STEREO) 15.00 St. Gama (STEREO) 16.05 Lek. 1. Hierd 16.20 Głowa Tęła 16.25 Wst. 16.30 Dobra Dobra, 16.35 Wst. 16.40 Wola B. Barłacka (STEREO) 16.50 Muz. na liście (STEREO) 16.55 Muz. I. Biele (STEREO) 17.40 Rem. z Miedzianar. Konc. Chwał. Amel. zagony przez BDC i Europejskie Dobre Radiowa (STEREO) 18.15 Wersje I kontrowersje.

PROGRAM VII

UKF 68,75 MHz

6.10 Rozm. spr. roln. 6.25 Odpow. na listy, 6.40 Pios. z uśmiechem, 6.45 Co niesie dzień (Kr) 7.40 Radio debaty z Orliną 8.00 W. Szwed, Menuet antyczny (STEREO), 8.10 R-TV Szk. dla Dorosł. Hist. 8.25 Literat. i sztuka dla młodych 8.50 Biurofunkcyj. wola Dofinans. 9.00 Dla kl. 3-4 (1 pol.) 9.00 A. Dworkin — Niekłum na nek. (STEREO), 9.30 Tęła Mozarta i Beethovena (STEREO) 10.00 Dla kl. 4 i 5 (niezł.) Oficerowie — wchodzący 10.50 Estry. orzyl. 11.00 Dla kl. 4 i 5 (niezł.) Wspaniałe nakiłki 11.30 Fragment dram. muz. Tęła 11.70 „Wola” (STEREO) 11.05 Aud. dla wst. (Kr) 11.25 Mel. wól. (Kr) 11.25 Wesołec. walczyński 11.40 Dobra Dobra (STEREO — Kr), 13.00 Dla kl. 3-4 i 5 pol. Druh z jedyną 14.15 Sławne dialogi sławni wuk (STEREO) 15.00 St. Gama (STEREO) 16.05 Lek. 1. Hierd 16.20 Głowa Tę